

Kommunledningsförvaltningen

Riktlinjer vid utmaning av kommunal verksamhet

Dokumentinformation

Fastställt av Kommunstyrelsen, 2021-03-09 § 49

Gäller från och med 2021-03-09

Framtaget av Kommunledningsförvaltningen

1. Om riktlinjerna

Enligt konkurrensutsättningspolicy för Älmhults kommun, fastställd av kommunfullmäktige 2012-08-27, § 98, har andra aktörer möjlighet att utmana kommunal verksamhet genom utmaningsrätt. Utmaningsrätt innebär att någon riktar ett önskemål till kommunen om att en del av kommunens verksamhet ska konkurrensutsättas genom upphandling.

Detta dokument innehåller riktlinjer för hur utmaningar av kommunal verksamhet ska hanteras.

Från Älmhults kommuns konkurrensutsättningspolicy

Andra aktörer ska genom denna policy ha möjlighet att utmana kommunal verksamhet genom utmaningsrätt. All verksamhet får utmanas med undantag av myndighetsutövning, strategiska ledningsfunktioner eller vad som enligt lag eller förordning måste utföras av kommunen. Undantag gäller även för verksamhet där kommunen har avtal med en extern part. Verksamhet som bedrivs som intraprenad får utmanas, men avtal om intraprenad ska fullföljas innan byte av driftsform kan ske. En förutsättning för antagandet av utmaningen är att det totalt sett innebär en fördel för medborgarna. I varje enskilt fall ska lämpligheten prövas och utredas.

2. Bedömningsprocess

1. Utmaning framställs skriftligen till kommunstyrelsen. Utmaningar hanteras och beslutas alltid av kommunstyrelsen. Utmaning som inkommer till annan nämnd hänvisas, oavsett vilken verksamhet som utmanas, till kommunstyrelsen.
2. Kommunchefen utser en samordnare för hantering av inkommen utmaning. Samordnaren är kontaktperson gentemot utmanaren och samordnar utmaningsprocessen internt i kommunen. I uppdraget ingår även att utreda om utmaningen är formellt förenlig med kommunens konkurrensutsättningspolicy:
 - Innehåller den utmanade verksamheten myndighetsutövning eller strategiska ledningsfunktioner?
 - Måste den utmanade verksamheten enligt lag eller förordning utföras av kommunen?
 - Har kommunen avtal med extern part för drift av den utmanade verksamheten?
 - Är det uppenbart att utmaningen inte totalt sett kommer att innebära en fördel för kommunens medborgare?
 - Finns det andra synnerliga skäl för att utmaningen är olämplig?

Av utredningen ska framgå om den utmanade verksamheten drivs som intraprenad, då detta kan påverka tidpunkten för eventuell konkurrensutsättning. Avtal om intraprenad får inte sägas upp i förtid på grund av utmaning, förutsatt att inte alla parter samtycker.

- Om någon av frågorna ovan besvaras med "ja" föreslår kommunledningsförvaltningen att kommunstyrelsen avvisar utmaningen med hänvisning till kommunens konkurrensutsättningspolicy.

I annat fall föreslår kommunledningsförvaltningen att utmaningen utreds vidare. I förslaget ingår då även förslag på vilka nämnder som berörs, vilka organ som bör delta i utredningen, samt tidsplan för den fortsatta hanteringen av utmaningen.

- Kommunstyrelsen tar med utgångspunkt i den inledande utredningen ställning till fortsatt hantering av utmaningen. Före beslut i kommunstyrelsen bereds ärendet normalt i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Om kommunstyrelsen avvisar utmaningen meddelas utmanaren skriftligen av samordnaren om beslutet samt på vilka grunder det togs. Om kommunstyrelsen bestämmer sig för att gå vidare med utmaningen ska följande ingå i styrelsens beslut:

- Uppdrag till kommunchefen/samordnaren att tillsätta en grupp som utreder utmaningen vidare.
- Klargörande av vilka nämnder, enheter och utskott som berörs av utmaningen och därför ska ta ställning till utredningens resultat före kommunstyrelsens nästa behandling av ärendet.
- Tidsplan för utredningsarbetet.

Kommunstyrelsen ska ha gjort detta första ställningstagande inom 42 dagar (6 veckor) från det att utmaningen inkommit till kommunen.

- Kommunchefen/samordnaren tillsätter utredningsgrupp enligt kommunstyrelsens uppdrag. I utredningsgruppen bör ingå åtminstone samordnaren, representant för personalenheten samt representanter för de nämnder/verksamheter som berörs av utmaningen.
- Utredningsgruppen utreder ärendet. Kommunikation mellan utredare, utmanare och berörda verksamheter är en förutsättning för att genomföra utredningsuppdraget. Utredningen resulterar i ett beslutsunderlag, vilket ska innehålla:
 - nulägesanalys av utmanad verksamhet
 - konsekvensanalys av att konkurrensutsätta utmanad verksamhet
 - en tydlig rekommendation om kommunstyrelsen bör anta utmaningen eller ej
- När utredningen är klar lämnas den till berörda nämnder. Nämnderna tar del av utredningen och lämnar yttrande till kommunstyrelsen. Yttrandet ska innehålla ett tydligt ställningstagande till om kommunstyrelsen bör anta utmaningen eller ej.

8. Kommunstyrelsen tar med utgångspunkt i utredningen och inkomna yttranden beslut om utmaningen ska antas eller ej. Före beslut i kommunstyrelsen bereds ärendet normalt i kommunstyrelsens arbetsutskott.
 - Om kommunstyrelsen avvisar utmaningen, meddelas utmanaren skriftligen om beslutet samt på vilka grunder det togs. Samordnaren är ansvarig för att besked till utmanaren lämnas.
 - Om kommunstyrelsen antar utmaningen att konkurrensutsätta den utmanade verksamheten lämnas ärendet till inköpssamordningen för upphandlingsförfarande. Det ska framgå av kommunstyrelsens beslut om egenbud ska vara tillåtna i upphandlingen.

Kommunstyrelsen har även möjlighet att återremittera ärendet till utredningsgruppen för ny beredning.

3. Process vid antagen utmaning

Godkänns en utmaning kommer ett upphandlingsförfarande att genomföras, där den som ställde den ursprungliga utmaningen blir en av parterna.

Om konkurrensprövning genom upphandling ska ske kommer utmaningen att läggas till i kommunens upphandlingsplan och hanteras som kommunens övriga upphandlingar. Den som har utmanat verksamheten har inga garantier om att få uppdraget utan kommer att konkurrera med andra leverantörer på samma villkor.